

ЗАКОН

О ДАВАЊУ ГАРАНЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У КОРИСТ НЕМАЧКЕ РАЗВОЈНЕ БАНКЕ KfW, ФРАНКФУРТ НА МАЈНИ, ПО ЗАДУЖЕЊУ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ”, БЕОГРАД (ЕПС) (ПРОГРАМ ЗА УБРЗАЊЕ РАЗВОЈА ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ У СРБИЈИ (APRES), ФАЗА I)

Члан 1.

Република Србија преузима обавезу да као гарант измири обавезе Акционарског друштва „Електропривреда Србије”, Београд (ЕПС) по задужењу код Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни, у износу до 100.000.000 евра (словима: једнастотинамилиона евра).

Члан 2.

Гаранцију из члана 1. овог закона, Република Србија (у даљем тексту: Гарант) издаје у корист Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни, на име обавеза из Споразума о зајму за „Програм за убрзање развоја обновљивих извора енергије у Србији (APRES), Фаза I” између Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни и Акционарског друштва „Електропривреда Србије”, Београд (ЕПС) BMZ бр. 5250 00 815, ID број зајма 31073, на износ до 100.000.000 евра (словима: једнастотинамилиона евра) (у даљем тексту: Споразум о зајму), закљученог 30. јуна 2023. године.

Гарант прихвата све одредбе Споразума о зајму и сагласан је да гарантује за све обавезе које проистичу или су у вези са обавезама Акционарског друштва „Електропривреда Србије”, Београд (ЕПС) (у даљем тексту: Зајмопримац) по Споразуму о зајму.

Гаранција у корист Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни, по задужењу Зајмопримца за „Програм за убрзање развоја обновљивих извора енергије у Србији (APRES), Фаза I”, потписана је од стране овлашћеног представника Гаранта, 19. септембра 2023. године и њоме је предвиђено да Гарант јемчи за обавезе Зајмопримца по основу Споразума о зајму.

Члан 3.

Отплату зајма врши Зајмопримац на начин утврђен Споразумом о зајму.

Средства за отплату зајма обезбедиће Зајмопримац из сопствених прихода.

Зајмопримац је дужан да средства за отплату зајма обезбеђује према плану отплате из Споразума о зајму, у износу који укључује главницу, обрачунату камату, провизију на неповучена средства и пратеће трошкове задуживања.

Члан 4.

Ако по основу издате гаранције Гарант изврши обавезу уместо Зајмопримца, Гарант има право да од Зајмопримца потражује повраћај главнице, камате, провизије на неповучена средства, пратећих трошкова задуживања и пратећих трошкова који настану због неизвршења, односно

неблаговременог извршења обавезе, до висине износа измирене обавезе, као и право да од Зајмопримца наплати обрачунату законску затезну камату.

Право на повраћај средстава из става 1. овог члана, Гарант ће остварити тако што ће иницирати наплату са рачуна Зајмопримца на основу овлашћења добијеног од Зајмопримца или других инструмената обезбеђења, у складу са прописима којима се уређује платни промет.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије” .

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. став 1. тачка 15. Устава Републике Србије, према којој Република Србија уређује и обезбеђује финансирање остваривања права и дужности Републике Србије, утврђених Уставом и законом. Истовремено члан 16. Закона о јавном дугу („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 и 149/20) прописује да Република Србија може дати гаранцију за измирење дуга јавних предузећа чији је оснивач.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење овог закона о давању гаранције Републике Србије у корист Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни, на име обавеза из Споразума о зајму за „Програм за убрзање развоја обновљивих извора енергије у Србији (APRES), Фаза I” између Немачке развојне банке KfW, Франкфурт на Мајни и Акционарског друштва „Електропривреда Србије”, Београд (ЕПС), BMZ бр. 5250 00 815, ID број зајма 31073, закљученог 30. јуна 2023. године на износ до 100.000.000 евра (у даљем тексту: Споразум о зајму) садржани су у члану 16. став 4. Закона о јавном дугу, односно у члану 7. Споразума о зајму, у вези са давањем гаранције Републике Србије. Наиме, чланом 16. став 4. Закона о јавном дугу прописано је да се гаранција Републике Србије даје у форми закона. Чланом 7. Споразума о зајму предвиђено је да Република Србија изда гаранцију за плаћање Немачкој развојној банци KfW, Франкфурт на Мајни (у даљем тексту: KfW), као обезбеђење зајма.

Пословање Акционарског друштва „Електропривреда Србије”, Београд (у даљем тексту: ЕПС) погоршано је услед проблема са производњом примарне енергије, хидролошке ситуације и смањеног рада хидроелектрана, увоза електричне енергије по рекордно високим тржишним ценама, као и ниским ценама за гарантовано снабдевање. Наиме, проблеми датирају од последњег квартала 2021. године који су се наставили и у 2022. години, у којој је поред смањене количине расположивог угља из РБ Колубара, дошло до изузетно лоше хидрологије, услед велике и дуготрајне суше у сливу Дунава и Дрине.

Смањена производња електричне енергије у последњем кварталу 2021. године и у 2022. години, условила је повећање набавке електричне енергије, па је недостајуће количине електричне енергије ЕПС највећим делом надоместио увозом. Поред повећања набављених количина електричне енергије, на висок негативан ефекат је утицао и поремећај енергената на светском тржишту, што је довело до скока цена електричне енергије. Увоз електричне енергије је коинцидирало са рекордно високим берзанским ценама електричне енергије.

У складу са Законом о енергетици оператори мреже су дужни да купују електричну енергију за покривање губитка у својој мрежи, у складу са транспарентним, недискриминаторским и тржишним принципима. Како је било неопходно пружити финансијску подршку ЕПС-у да би се изборио са великим скоком увозних цена електричне енергије и потешкоћама у пословању, KfW је понудио зајам ЕПС-у уз гаранцију за плаћање Републике Србије у износу до 100.000.000 евра, који ће се реализовати у једној транши. Средства зајма се неће користити за капиталне инвестиције које се односе на фосилна горива.

Предложени зајам решава хитан јаз у ликвидности пружањем финансијске подршке ЕПС-у али ће укључивати и подршку развоју кредитбилне стратегије декарбонизације и акционог плана за ЕПС, укључујући стратегију

постепеног изbacивања угља до 2050. године, са циљем да се помогне Републици Србији да унапреди своју дугорочну сигурност снабдевања електричном енергијом и створи повољније окружење за прелазак на чисту енергију.

Циљ зајма је пружање помоћи зајмопримцу за потребе рефинансирања зајмова у оквиру кредитних аранжмана који су наведени у Посебном споразуму уз Споразум о зајму; финансирања трошкова из пословања, осим изузетних трошкова, који подразумевају све трошкове из пословања који се могу довести у везу са делатношћу експлоатације угља и производње електричне енергије у термоелектранама, укључујући све трошкове запослених ангажованих на спровођењу тих делатности; плаћања подстицајне откупне цене за произвођаче који производе електричну енергију из обновљивих извора у оквиру система подстицајних мера за производњу електричне енергије из обновљивих извора енергије Републике Србије; као и финансирања увоза електричне енергије.

Закључком Владе 05 Број: 48-5717/2023-1 од 29. јуна 2023. године Влада је утврдила Основу за вођење преговора са KfW-ом, у вези са одобравањем зајма ЕПС-у ради спровођења „Програма за убрзање развоја обновљивих извора енергије у Србији (APRES), Фаза I” и давањем гаранције Републике Србије KfW-у, по задуживању ЕПС-а, прихваћен је Нацрт споразума о зајму за „Програм за убрзање развоја обновљивих извора енергије у Србији (APRES), Фаза I” између KfW-а, и ЕПС-а и усвојен је Нацрт гаранције за плаћање Републике Србије у корист KfW-а, по задуживању ЕПС-а.

Чланом 42. Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС”, бр. 138/22 и 75/23), између осталог предвиђено је да, изузетно од одредаба члана 3. Закона о буџету Републике Србије, Влада може да одлучи о покретању поступка за задуживање (укључујући емитовање и откуп државних хартија од вредности на домаћем и/или међународном тржишту) и давање гаранција Републике Србије ради очувања и јачања финансијске стабилности или спречавања наступања или отклањања последица ванредних околности које могу да угрозе живот и здравље људи или да проузрокују штету већих размера, у износу до 120.000.000.000 динара, а на предлог министарства надлежног за послове финансија. Задуживање и давање гаранција из овог члана врши се у складу са поступком који је уређен Законом о јавном дугу („Службени гласник РС”, бр. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15, 95/18, 91/19 и 149/20).

У циљу обезбеђивања кредита, по стандардним условима KfW-а потребно је да Република Србија као средство обезбеђења изда гаранцију за плаћање KfW-у којом се, у својству гаранта, обавезује да ће KfW-у надокнадити све износе који доспевају на наплату по основу Споразума о зајму који су закључили ЕПС и KfW у случају да ЕПС не буде у могућности да испуни своје обавезе плаћања о доспећу и средства исплати KfW-у у складу са планом отплате. Наведена гаранција за плаћање представља услов за коришћење средстава одобрених ЕПС-у по Споразуму о зајму.

Гаранција за плаћање потписана је 19. септембра 2023. године.

KfW ће субвенционисати каматну стопу из нискокаматних буџетских средстава Савезне Републике Немачке за пројекте који испуњавају критеријум политике развоја, тако да су одобрени веома повољни финансијски услови зајма у поређењу са кретањима на међународном финансијском тржишту.

Споразумом о зајму предвиђено је да KfW одобри зајам ЕПС-у, као зајмопримцу, уз државну гаранцију, под следећим условима:

- износ задужења је 100.000.000 евра;
- датуми плаћања обавеза које доспевају по основу камате, провизије на неповучена средства и главнице су 15. март и 15. септембар сваке године;
- исплата средстава зајма је у једној транши;

- зајмопримац зајам отплаћује у 15 полугодишњих рата, при чему је први датум отплате главнице 15. март 2026. године, а последњи датум је дефинисан као 15. март 2033. године;
- каматна стопа ће се утврдити на основу своп стопе са Ројтерсове странице „ICAPEURO”; на утврђени износ каматне стопе додаје се маржа која износи 0,65%;
- накнада за обраду зајма (Management fee), плаћа се једнократно у износу од 0,5% износа зајма;
- провизија на неповучена средства зајма (Commitment fee), обрачунава се по стопи од 0,25% годишње;
- крајњи рок за повлачење средстава је 30. септембар 2024. године.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбом члана 1. овог закона предвиђа се преузимање обавезе Републике Србије да као гарант измири обавезе ЕПС-а по задужењу код KfW-а, у износу до 100.000.000 евра.

Одредбом члана 2. овог закона предвиђа се да гаранцију из члана 1. овог закона, Република Србија даје у корист KfW-а, на име обавеза из Споразума о зајму, закљученог 30. јуна 2023. године, између KfW-а и ЕПС-а на износ до 100.000.000 евра.

Одредбом члана 3. овог закона уређују се питања која се односе на обавезе које ЕПС има у вези са овим кредитом.

Одредбом члана 4. овог закона предвиђа се регресно право Републике Србије ако по основу издате гаранције изврши обавезу уместо ЕПС-а, као корисника кредита.

Одредбом члана 5. уређује се ступање на снагу овог закона.

IV. ПРОЦЕНА ИЗНОСА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона обезбеђиваће се средства у буџету Републике Србије.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ
--

1. Овлашћени предлагач - Влада

Обрађивач - МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ДАВАЊУ ГАРАНЦИЈЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У КОРИСТ НЕМАЧКЕ РАЗВОЈНЕ БАНКЕ KfW, ФРАНКФУРТ НА МАЈНИ, ПО ЗАДУЖЕЊУ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА „ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ” , БЕОГРАД (ЕПС) (ПРОГРАМ ЗА УБРЗАЊЕ РАЗВОЈА ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ У СРБИЈИ (APRES), ФАЗА I)

DRAFT LAW ON GRANTING THE GUARANTEE OF THE REPUBLIC OF SERBIA IN FAVOUR OF KfW, FRANKFURT AM MAIN FOR THE BORROWING OF JSC ELEKTROPRIVREDA SRBIJE (EPS), BELGRADE (ACCELERATION PROGRAM FOR RENEWABLE ENERGIES IN SERBIA (APRES), PHASE I)

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну садржину прописа,
Не постоје релевантне одредбе Споразума

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,
Није потребан прелазни рок за усклађивање законодавства

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Не постоје одредбе на основу којих је потребно оценити испуњеност обавезе

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,
Не постоје наведене одредбе

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.
Не постоји веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније

а) Навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађеност са њима,
Не постоје одредбе примарних извора права Европске уније

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,
Не постоје секундарни извори права Европске уније

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,
Не постоје остали извори права Европске уније

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност
Не постоје наведени разлози

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније
Није потребан рок за усклађивање

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произлази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).
Не постоје прописи ЕУ са којима је потребно обезбедити усклађеност

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?
Не постоје наведени извори права Европске уније

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?
НЕ

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.
Полазећи од нормативног садржаја предметног закона није потребно обавити консултације са Европском комисијом и другим стручним телима Европске уније.